

Заняття ШПМ з теми «Особливості іміджу педагога у корпоративній культурі позашкільного навчального закладу»

Мета: навчити новим термінам та поняттям стосовно теми; сформувати уявлення про образ педагога позашкільної освіти; виховати повагу до етичного аспекту корпоративної культури навчального закладу.

Важливість даної теми обумовлена підвищенням ролі особистості педагога як способу регуляції поведінки в конкретних видах професійної діяльності. Інтерес до особистості вчителя можемо розглядати як засіб активізації інтересу до предмета. Образ педагога мусить надихати. Як би не був професійно підготовлений педагог, він просто зобов'язаний постійно вдосконалювати свої особистісні якості, створюючи, таким чином, власний імідж.

Особливої уваги в цьому контексті потребує необхідність розгляду загальних принципів професійної етики: професійного обов'язку і відповідальності, професійної солідарності та корпоративності, педагогічного такту та етикету. Велике значення для теорії та практики прикладного етичного аспекту має розгляд специфіки та різновидів професійної етики у навчальному закладі, особливо в реаліях сьогодення.

Саме в закладі позашкільної (необов'язкової) освіти усвідомлюєш, що часто діти йдуть не на професійність педагога, не на регалії, не на ідеальне методичне оформлення документації, не на можливість отримувати перемоги, а саме на особистість. На харизму, на імідж, на привабливість та манеру спілкування з дітьми та іншими людьми.

На жаль, далеко не всі педагоги стурбовані особистим авторитетом. Дослідження показують, що педагоги у два рази занижують значення свого іміджу. Шкода, адже імідж – своєрідний потужний інструментарій, що допомагає вибудовувати відносини з оточуючими.

«Імідж» – красиве та загадкове слово – у перекладі з французької означає «образ». Причому під «образом» треба розуміти не тільки візуальний, зоровий образ, а і спосіб мислення, дій, учинків. Це й уміння спілкуватись, мистецтво говорити й особливо слухати. Разом із тактом, освітою, діловими якостями наша зовнішність є або продовженням наших достоїнств, або ще однією негативною рисою, що заважає життю та кар'єрі.

Імідж педагогів формує корпоративну культуру у закладі.

Корпоративна культура – сукупність моделей поведінки, які придбані організацією в процесі адаптації до зовнішнього середовища і внутрішньої інтеграції, що показали свою ефективність і поділяються більшістю членів організації.

Зазвичай існуюча в організаціях корпоративна культура - складний комплекс припушень, які бездоказово приймаються всіма членами колективу і задають загальні рамки поведінки.

Сучасні керівники розглядають культуру своєї організації як потужний стратегічний інструмент, що дозволяє орієнтувати всі підрозділи та окремих осіб на спільні цілі, мобілізувати ініціативу співробітників і полегшувати продуктивне спілкування між ними. Вони прагнуть створити власну культуру для кожної організації так, щоб усі службовці розуміли і дотримувалися її.

До найбільш значущих характеристик корпоративної культури освітніх закладів відносяться:

- усвідомлення працівником своєї ролі в колективі;
- мета спільної діяльності;
- тип управління;
- особливості трактування повноважень і відповідальності;
- трудова етика;
- норми поведінки;
- культура спілкування;
- система комунікацій;
- діловий етикет (в тому числі дрес-код);
- авторитет закладу, сформований в результаті навчально-виховної діяльності та комфорту здобувачів освіти і працівників.

Для характеристики культури педагогічних працівників, що формують імідж та стиль, можна виділити такі параметри:

- Психологічні властивості (система цінностей, характер, темперамент тощо);
- Професійні дані, що визначають стиль поведінки і творчий потенціал (кваліфікація, досвід, компетентність);
- Соціальні, що визначають ставлення працівника до суспільства, роботи, дисципліни, дітей, навчального закладу.

Педагогічний етикет представляє собою правильне, ділове, доброзичливе, поведження педагога зі своїми колегами, з учнями, з батьками чи опікунами учнів. Дотримання педагогічного етикету вчителем, у сучасній освіті є головною складовою, адже, педагог всебічно допомагає розвивати здібності дітей, він є прикладом для наслідування, тому повинен бути обізнаним, компетентним професіоналом у своїй справі, із високим рівнем загальної культури поведінки.

Тактовність – це відчуття міри, якої слід дотримуватися в розмові, в стилі одягатися, в особистих і службових відносинах, уміння відчувати межу, за якою в

результаті ваших слів і вчинків у людини виникає незаслужена образа, засмучення, а іноді біль.

Педагогічний такт – найхарактерніша професійна особливість педагога. В будь-якій професії є щось особливе, що відрізняє її від інших професій. Це може проявлятися і в звичках, і в мові, і в зовнішньому вигляді. Особливість професії педагога, перш за все, виявляється в його педагогічному такті.

Такт – необхідна умова успішного спілкування між людьми. Тактовна людина намагається вести себе в колективі так, щоб ні своїм зовнішнім виглядом, ні необережним словом не зіпсувати настрій навколишнім, тобто своїми діями чи словами не образити оточуючих.

Педагогічним працівникам, що досягають успіху з точки зору власного та корпоративного іміджу притаманні такі індивідуальні риси:

- Висока національна свідомість і почуття патріотизму;
- Висока громадянська позиція;
- Добре розвинений інтелект;
- Шляхетність, прагнення до незалежності;
- Витривалість, витримка, терплячість;
- Висока моральність;
- Емпатія (чуйність, чутливість);
- Культуротворчість (потяг до естетики, мистецтва);
- Етичність, такт, чемність.

Мовленнєвий етикет педагога є складовою етикету в сучасній освіті, адже, він складається з правил поведінки у мовленні педагога з учнями, колегами, батьками.

Кожен педагог повинен володіти досконалою чистою мовою, висловлювати та уміло конструювати свої думки, вдало та мотивовано підбирати словосполучення та фразеологічні звороти, задля того, аби привернути увагу учня та заробити свій авторитет. Правильно підібрані слова можуть створити в дітей почуття «соціальної захищеності», що є ключовим у формуванні довіри до закладу батьками та дітьми, оскільки говорить про безпечність середовища, як у моральному, так і фізичному плані. До речі, за даними опитування, саме безпечності діти і батьки наділяють найбільшу увагу.

Процес спілкування відображає як духовний так і фізичний стан кожної людини, тому володіння мовленнєвим етикетом у сучасній освіті є важливою ланкою, адже, мова педагога має стати риторичним прикладом для учнів, що допоможе встановити успішні, щирі відносини, які спонукають вихованню дітей.

Також відомо, що в освіті дотримуватись правил етикету повинні не тільки педагоги, але й діти, батьки, колеги та адміністрація. Основною складовою етикету для них, на мою думку, є також мовленнєвий етикет, адже кожен учень

повинен уміти коректно донести свої думки до педагога, навчитись формувати та використовувати загальноживані фрази, вислови.

Етикет спрямовує усіх учасників навчального процесу у різних ситуаціях поводити себе відповідно до сформованих моделей спілкування.

Те, як ми починаємо спілкування з людиною, багато в чому визначає подальшу долю цього спілкування! Пам'ятайте, що ви не лише педагоги, а перш за все – особистості, маєте приватне життя, особисті теми.

Для педагогів важливими правилами спілкування є:

- чиста державна мова;
- невербальні засоби спілкування;
- звертання «ти» або «Ви» (до осіб з 12 річного віку звертаються на «Ви»);
- визнання помилок;
- гумор;
- розуміння дозволених та заборонених тем;
- правило «трьох пріоритетів» (молодший за посадою співробітник першим вітає керівника, молодший за віком першим вітає старшого, чоловік вітає жінку першим);
- рукостискання – першими подають руку старші молодшим, а не навпаки. Серед ровесників першими подають руку жінки чоловікам. За замовчуванням, долоня повинна бути сухою і чистою.
- той, хто входить до кімнати, аудиторії вітається з тими, хто вже там є;
- правила субординації, без фамільярності та панібратства;
- розмежування особистих стосунків із робочими;
- телефонний етикет (час дзвінків та робочої переписки з 8.00 до 20.00 у будні дні).

До усного ділового мовлення ставляться такі вимоги:

- 1) точність у формулюванні думки, недвозначність;
- 2) логічність;
- 3) стислість;
- 4) відповідність між змістом і мовними засобами;
- 5) відповідність між мовними засобами та обставинами мовлення;
- 6) відповідність між мовними засобами та стилем викладу;
- 7) вживання сталих словосполучень;
- 8) різноманітність мовних засобів;
- 9) нешаблонність у побудові висловлювання;
- 10) доречність;
- 11) виразність дикції, темп;
- 12) відповідність інтонації мовленнєвій ситуації;

- 13) посмішка;
- 14) голос;
- 15) дистанція;
- 16) жести і міміка;
- 17) поведінка під час розповіді.

Коли ми говоримо про «імідж», то одразу виникає в уяві певна картинка, а картинка – це зовнішній вигляд. Тож, про нього і поговоримо.

Привабливий зовнішній вигляд складається із поєднання багатьох компонентів: одяг, взуття, волосся, макіяж, колір обличчя, доглянута шкіра, гарна зачіска, парфуми, доречність образу.

Зовнішній вигляд ділової людини – це перший крок до успіху в ділових стосунках.

Імідж вихованої людини визначають її зовнішній вигляд (від одягу до аксесуарів), постава і хода, культура мовлення, ввічливість, пунктуальність.

Одна невірно підібрана деталь може зіпсувати, перекреслити все враження.

Визначальним фактором є зовнішність. Чоловік або жінка, одягнені охайно і зі смаком, завжди викликають до себе прихильність оточуючих.

Зачіска – чисте, доглянуте волосся, можна зібране або вільне.

Манікюр – і для чоловіків, і для жінок – чисті, здорові та доглянуті нігті. Жінкам стримані кольори лаку, охайні, не облущені, бажано без яскравих стразів та помірної довжини.

Макіяж – денний і стриманий, без яскравих акцентів. Якщо виділяємо очі, то губи не яскраві і навпаки.

Прикраси – за міжнародними нормами етикету допустима кількість прикрас – 13 (враховуючи декоративні гудзики). Кількість перстнів на двох руках – до 3. В моді багат шаровість – кілька ланцюжків, браслетів, кілька сережок в одне вухо.

Дрес-код (англ. *Dress code* - кодекс одягу) – форма одягу, необхідна при відвідуванні певних заходів, організацій, закладів.

Dress-code зобов'язує до стандартизації і чудово підходить для людей, які не звикли йти наперекір загальним нормам. Однак сучасна мода попіклувалася про індивідуалістів, змушених на роботі дотримуватися певного стандарту одягу і дала можливість проявити себе.

Наприклад, класичний бізнес-костюм можна «розбавити» гольфом, яскравою сорочкою, аксесуарами. Щодо взуття, то тут мода теж стала більш практичною, навіть до педагогів, позбавивши необхідності постійно взувати туфлі чи взуття на підборах.

Розглядаємо найбільш актуальні для педагогів стилі: **Business best, Casual, Smart casual.**

Business best, Business traditional, Business Casual. Жінкам – діловий костюм, туфлі з підборами 3-5 см. Чоловікам – діловий костюм, біла сорочка, краватка, хустина в нагрудній кишені, дербі або оксфорди.

Casual – невимушений повсякденний стиль. Жінкам – костюм, брюки, джинси, светр, туфлі на підборах. Чоловікам – костюми, джемperi, кардигани, джинси, мокасини, туфлі.

Smart casual. Жінкам – слакси, джинси або спідниця з блузою або гольфом, припустимі модний ремінь, піджак, куртка або светр, залежно від загального стилю, туфлі на середньому каблуці взуваються на колготки або панчохи. Допустимі прикраси, такі як сережки, але вони, як і все інше, повинні гармоніювати з костюмом. Чоловікам – брюки (іноді джинси) і сорочка з довгим рукавом (можна без краватки), вільні туфлі типу мокасин, ремінь обов'язковий.

Найбільш діловими кольорами костюма і сукні вважаються темні: темно-синій, темно-сірий, коричневий, чорний, синьо-зелений; світлі: бежевий, світло-сірий.

Пам'ятайте! Висока якість, лаконічні фасони і традиційні забарвлення – три кити, на яких тримається гарний діловий гардероб. Ідеальний одяг для педагога — це одяг, на який не звертають уваги оточуючі вас люди.

Знати всього не можливо! Слід усвідомити, що вся сутність етикету полягає в тому, щоб не нашкодити і обрати найменш травмуючий варіант поведінки.

В пам'яті вихованців після зустрічі з педагогом залишається не тільки пізнавальна інформація, яку він дав, а й та атмосфера, якою супроводжувалося їхнє спілкування. Діти несуть у собі настрій, враження від зустрічі з педагогом, пам'ять про його погляд, інтонацію, тональність мовлення, спосіб реагувати на поведінку. Від сучасного педагога вимагається багато та ще більше! І це добре, оскільки стимулює рости і розвиватися професійно і особистісно.